

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

POVIJEST

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2025./2026.

POV.66.HR.R.K1.40

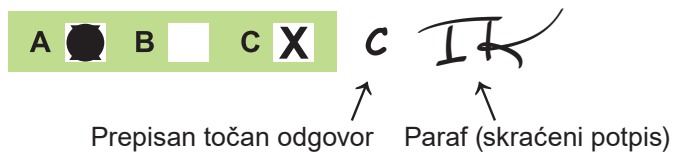

65575

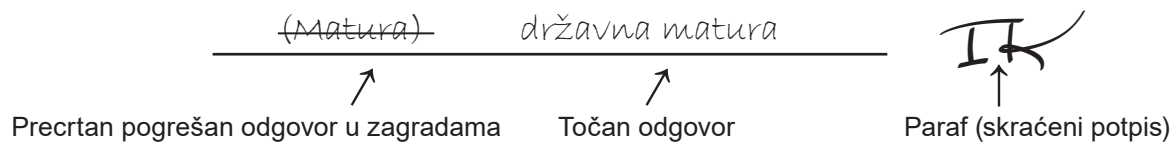
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

POVIJEST

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

P
O
V

List za odgovore

D-S066

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	20. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	21. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	22. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	23. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	24. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	25. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	26. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	27. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	28. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	29. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
11. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	30. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
12. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	31. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
13. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	32. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
14. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	33. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
15. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	34. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
16. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	35. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
17. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	36. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
18. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	37. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
19. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	38. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

Šifra ocjenjivača: _____

POV.66.HR.R.L1.02

65576

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

P O V

List za odgovore										POV	
39.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
39.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
40.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
40.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
41.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
41.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
42.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
42.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
43.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
43.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
44.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
44.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
45.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
45.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
46.1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
46.2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐											
Zadatak 47. riješite u ispitnoj knjižici.											
47.1. Popunjava ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ NO ☐											
47.2. Popunjava ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐											
47.3. Popunjava ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐											
NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI				NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE				Označavati ovako: X		POV	

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazani su način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kad riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 38 stranica, od toga 2 prazne.

Povijest

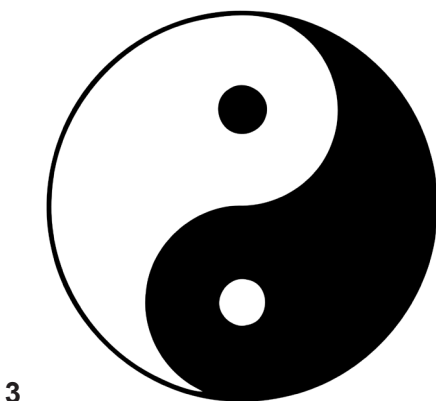
I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

Kojim je brojem označen slikovni prilog povezan sa zoroastrizmom?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

2. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Neki su ploveći prema zapadu pristali u luci nekog starog, ali razrušenog grada i vidjevši mjesto dosta prikladno za boravak, podigoše tamo neku utvrdu i u njoj su se nastanili. A budući da im se položaj mjesta zbog obližnjih otoka i udobne luke vrlo sviđao, nije im više bilo potrebno da se vrate u Salonu. (...) O njoj se u Lukanu čita: „Gdje val Jadranskog mora oplakuje dugu Salonu, a nemirni Jader hrli prema blagim zefirima.” To je dakle ime Jadrija dano češće spomenutom gradu, ili je, kako neki misle, dobio ime Jadrija po osnivaču Jadriju.

Osnutak kojega je dalmatinskoga grada opisan u povijesnome izvoru?

- A. Biograda na Moru
- B. Dubrovnika
- C. Trogira
- D. Zadra

(1 bod)

3. Na kojemu se prostoru razvio brojevni sustav koji se danas koristi u podjeli vremenske jedinice sata na minute?

- A. u Kini
- B. u Grčkoj
- C. u Perziji
- D. u Mezopotamiji

(1 bod)

Povijest

4. Pozorno pročitatajte ulomak iz Lumbardske psefizme.

Neka je sa srećom. Za hijeromnamona Praksidama [Mahaneja mjeseca utvrđen je ugovor o osnivanju naseobine između] Isejaca te Pila i njegova sina Daza. Ovo [su osnivači naseobine ugovorili] i narod odlučio: da oni koji su prvi [zaузeli zemlju] i obzidali grad dobiju posebno zemljište za gradnju kuće unutar utvrđenoga grada, posebno s dijelom, a od zemlje koja je [izvan grada] da isti dobiju odvojeno prvi ždrijeb obradive zemlje od tri pletra, a od ostale djelove; da se zapiše [kakav je ždrijeb i kakav dio] svaki dobio; u trajnom posjedu neka bude njima i [njihovim potomcima] jedan pletar i pol po svakome; kasniji doseljenici neka dobiju od [neraspodijeljene zemlje u polju] četiri i pol pletra; da se [vlasti zakunu da neće nikad] ni grad ni zemlju ponovno dijeliti; (...)

Po kojemu su kriteriju kolonisti iz povijesnoga izvora podijelili zemlju?

- A. po bogatstvu
- B. po životnoj dobi
- C. po prvenstvu naseljavanja
- D. po zaslugama pri osvajanju

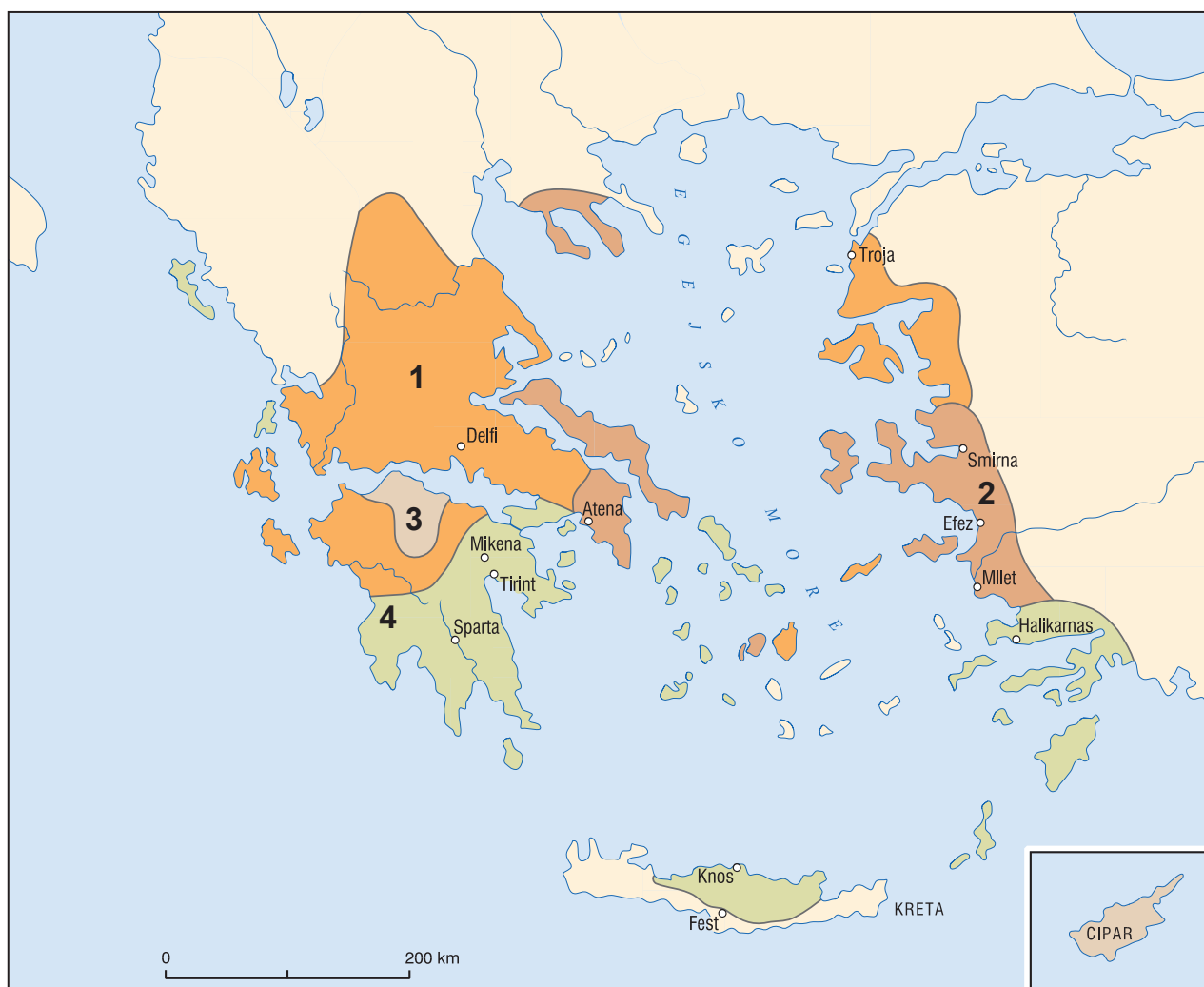
(1 bod)

5. Što se podrazumijeva pod pojmom „neolitička revolucija“?

- A. početak uporabe vatre
- B. početak izrade oruđa i oružja
- C. početak uporabe kotača i gradnje piramida
- D. početak bavljenja ratarstvom i stočarstvom

(1 bod)

6. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

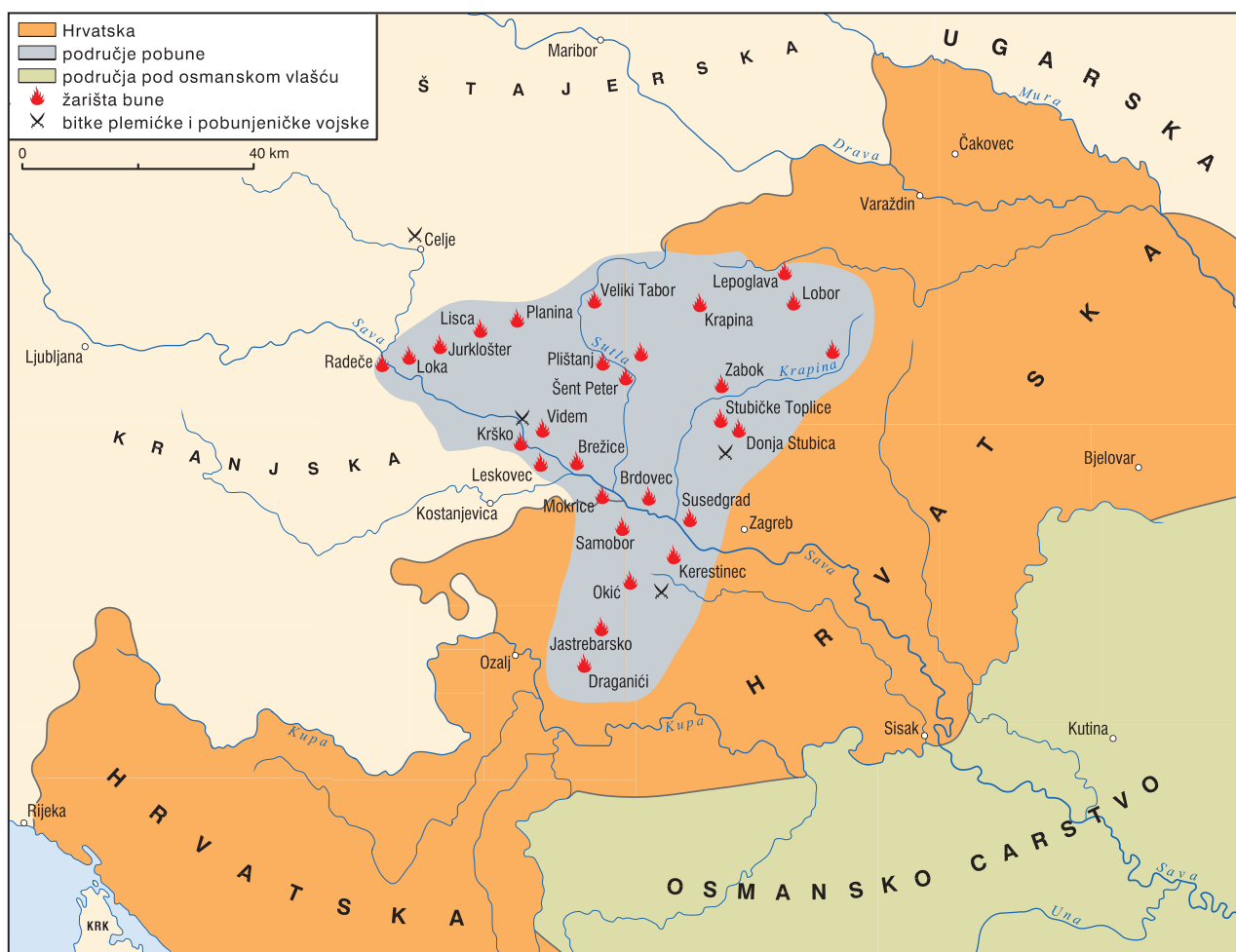
Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu prostornoga razmještaja grčkih plemena označeno područje koje su naseljavali Dorani?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Povijest

7. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koji je od navedenih gospodarskih procesa bio jedan od uzroka događaja prikazanih na povijesnome zemljovidu?

- A. ukidanje tlake
- B. provođenje refeudalizacije
- C. završetak industrijalizacije
- D. uvođenje dvopoljne poljoprivrede

(1 bod)

8. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Ako će galije s Istoka stizati tijekom čitavog siječnja sve do 15. veljače, odnosno u doba sajma, trebat će platiti papar od 52 do 54 dukata.

A ako budu stigle nakon sajma, odnosno nakon veljače do prve polovice ožujka, trebat će platiti od 58 do 60 dukata.

A ako stigne za Uskrs (1. travnja), to će stajati od 62 do 65 dukata.

A ako osim kašnjenja bude poteškoća u utovaru galija i ako Mauri budu izazvali nereda ili ne dopuste slobodno ukrcavanje, u tom će slučaju valjati platiti od 68 do 70 dukata.

I ako se galije vrate sa svih putovanja bez mirodija, od 75 do 80 dukata.

zapis mletačkoga trgovca začинима iz 1464. godine

Što je od navedenoga prema povijesnome izvoru najviše utjecalo na porast cijene začina?

- A. vremenske prilike
- B. datum dolaska galije
- C. količina robe koja se prevozila
- D. političke prilike u ukrcajnim lukama

(1 bod)

9. Pozorno pogledajte slikovne priloge.

S kojim je od navedenih događaja povezan prikazani heraldički simbol?

- A. s krunidbom Petra Krešimira IV.
- B. s krunidbom Ladislava Napuljskoga
- C. s izborom Arpadovića na hrvatsko-ugarsko prijestolje
- D. s izborom Habsburgovaca na hrvatsko-ugarsko prijestolje

(1 bod)

Povijest

10. Koji se od navedenih događaja **ne smatra** posljedicom otkrića Novoga svijeta na kraju 15. stoljeća?

- A. slabljenje sredozemnih trgovačkih sila
- B. priljev zlata i srebra iz Novoga svijeta u Europu
- C. pristizanje konja kao nove životinjske vrste u Europu
- D. premještanje trgovačkih putova sa Sredozemlja na Atlantik

(1 bod)

11. Koji je od navedenih događaja posljedica djelovanja benediktinaca na hrvatskim prostorima u ranome srednjem vijeku?

- A. razvoj latinske pismenosti
- B. osnivanje Zagrebačke biskupije
- C. jačanje bizantskoga kulturnog identiteta
- D. konačna zabrana slavenskoga bogoslužjenja

(1 bod)

12. Koja se nova religija pojavila na Sredozemlju u 7. stoljeću?

- A. islam
- B. budizam
- C. judaizam
- D. kršćanstvo

(1 bod)

13. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Ljubljenom sinu Branimiru.

Čitajući pismo Tvoje plemenitosti, koje si nam poslao po časnom svećeniku, (...) Ivanu, sjajnije od svjetla smo upoznali, kolika je Tvoja vjera i iskrena pobožnost prema crkvi sv. Petra i Pavla i Nama.

A jer Božjom pomoći kao vjerni sin sv. Petra i Nas, koji ga Božjom pomoći zamjenjujemo, ponizno ispovijedaš i želiš biti poslušan, ovim pismom Našega apostolstva dostojno zahvaljujemo Tvojoj plemenitosti i očinskom ljubavi kao predragoga sina, (...)

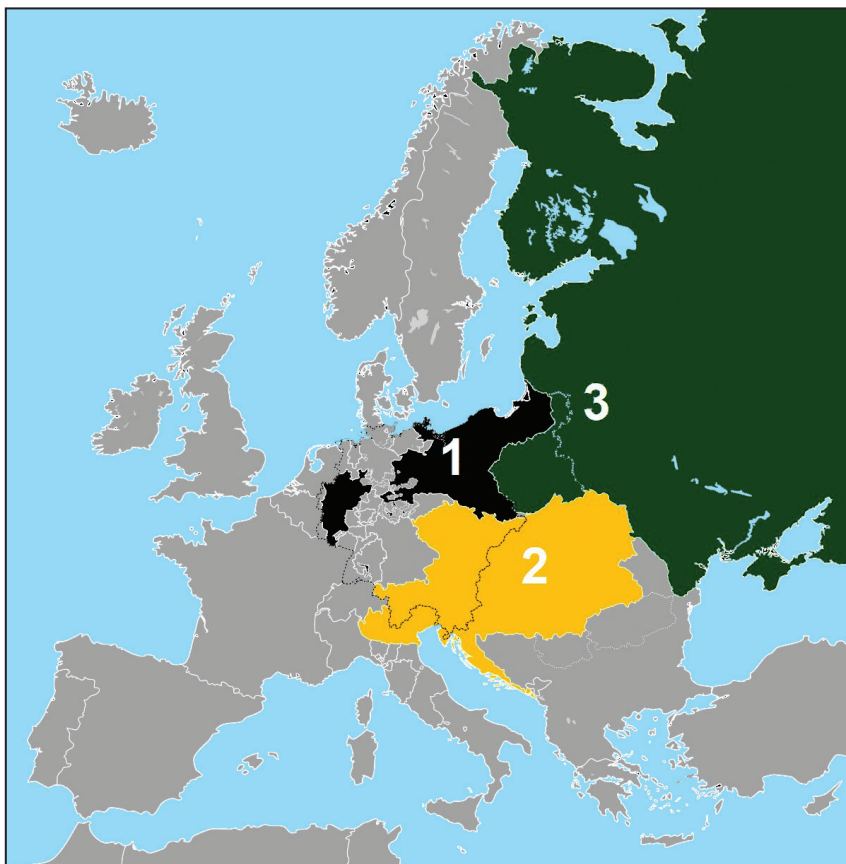
Tko je autor navedenoga povijesnog izvora?

- A. rimski papa
- B. hrvatski vladar
- C. Ivan Ravenjanin
- D. carigradski patrijarh

(1 bod)

Povijest

14. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kako se naziva vojno-politički savez čije su zemlje osnivačice označene brojevima na povijesnome zemljovidu?

- A. Antanta
- B. Trojni savez
- C. Centralne sile
- D. Sveta alijansa

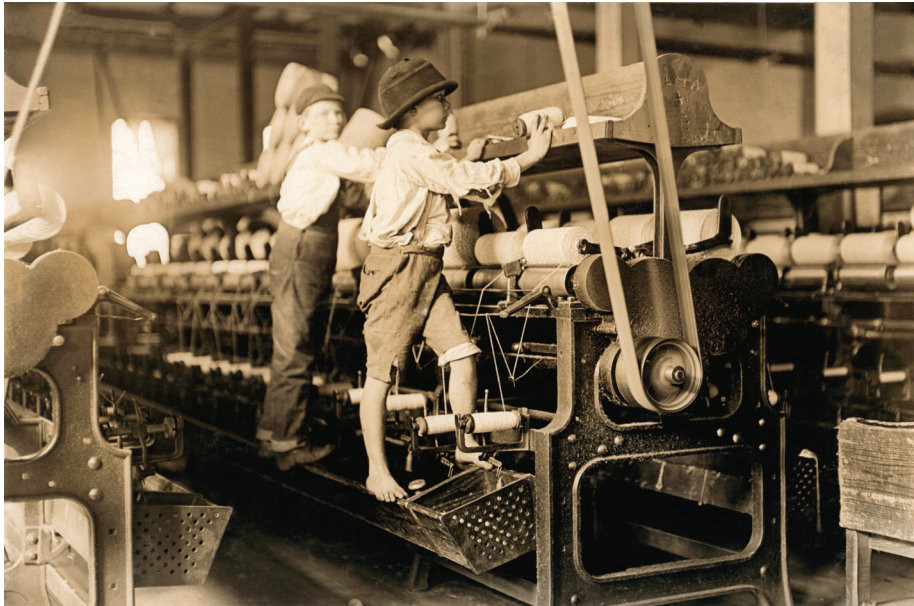
(1 bod)

15. Što je od navedenoga bila neposredna posljedica ukidanja kućnih zadruga na području hrvatskih zemalja u drugoj polovici 19. stoljeća?

- A. usitnjavanje posjeda
- B. konfiskacija zemljišta
- C. stvaranje veleposjeda
- D. nacionalizacija zemljišta

(1 bod)

16. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Tko je od navedenih osoba 1819. godine utjecao na zakonsko ograničenje rada prikazanoga na slikovnome prilogu?

- A. Charles Fourier
- B. Claude Saint-Simon
- C. Friedrich Engels
- D. Robert Owen

(1 bod)

17. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

— U Zaprešiću su seljaci u subotu u jutro skinuli na željezničkoj stanici izvješenu magjarsku zastavu, te ju izpalili, a činovnike izlupali. Oružništvo je kod uapšenja njihova moralo pucati, te je 1 mrtav i 7 ranjenih. —

Tko je odstupio s dužnosti nakon događaja opisanih u povijesnome izvoru?

- A. Josip Jelačić
- B. Josip Juraj Strossmayer
- C. Károly Khuen-Héderváry
- D. Ljudevit Gaj

(1 bod)

18. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

ITALY IN ROME.

PAPA PIUS (as KING OF ITALY). "I MUST NEEDS SURRENDER THE SWORD, MY SON; BUT I KEEP THE KEYS!!"

Prijevod teksta:

Italija u Rimu. Papa kralju Italije: „Moram predati mač, sine, ali zadržat ću ključeve.“

Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na prikazani povijesni izvor?

- A. Rim je osvojen od trupa Giuseppea Garibaldija.
- B. Rimski su pape podržavali Giuseppea Garibaldija.
- C. Talijanski je kralj imao pravo odabira rimskoga pape.
- D. Rimski pape nisu u potpunosti podržavali ujedinjenje Italije.

(1 bod)

19. Koji je od navedenih gradova doživio gospodarski uspon izgradnjom Jozefinske ceste 1779. godine?

- A. Dubrovnik
- B. Osijek
- C. Senj
- D. Split

(1 bod)

20. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Ne bude li nam to uspjelo, ponudit ćemo Meksiku prijedlog ili savez na sljedećim osnovama: vodimo rat zajedno, sklopimo mir zajedno, velikodušna financijska potpora i razumijevanje s naše strane da će Meksiko ponovno osvojiti izgubljeni teritorij u Teksasu, Novom Meksiku i Arizoni.

Što je bila posljedica prijedloga iznesenoga u povijesnome izvoru iz 1917. godine?

- A. Meksiko je napao Sjedinjene Američke Države.
- B. Njemačka je napala Sjedinjene Američke Države.
- C. Sjedinjene Američke Države proglasile su neutralnost.
- D. Sjedinjene Američke Države ušle su u Prvi svjetski rat.

(1 bod)

21. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

S kojim se arhitektom povezuje nastanak prikazane građevine?

- A. s Ferdinandom Fellnerom
- B. s Hermanom Bolléom
- C. sa Stjepanom Podhorskyim
- D. s Viktorom Kovačićem

(1 bod)

Povijest

22. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Imenovanjem Hitlera za kancelara Reicha predali ste našu svetu njemačku domovinu jednom od najvećih demagoga svih vremena. Predskazujem Vam, ovaj će zli čovjek gurnuti naš Reich u ponor i nanijeti neizmjereno zlo našem narodu. Buduće generacije proklinjat će Vas u grobu zbog toga.

general Erich Ludendorff

Komu se obraća autor povijesnoga izvora iz 1933. godine?

- A. Gustavu Stresemannu
- B. Karlu Dönitzu
- C. Ottu von Bismarcku
- D. Paulu von Hindenburgu

(1 bod)

23. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koji je naziv politike koja je omogućila teritorijalne promjene prikazane na povijesnome zemljovidu?

- A. politika aparthejda
- B. politika popuštanja
- C. politika neokolonijalizma
- D. politika intervencionizma

(1 bod)

24. Što je od navedenoga bila neposredna posljedica djelovanja Imre Nagyja tijekom Mađarske revolucije 1956. godine?

- A. ulazak Mađarske u NATO savez
- B. uvođenje višestranačkoga sustava
- C. vojna intervencija Sovjetskoga Saveza
- D. izlazak Mađarske iz pokreta nesvrstanih

(1 bod)

25. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

U kojemu su se povijesnomu razdoblju razvili uređaji prikazani na slikovnome prilogu?

- A. početkom 19. stoljeća
- B. u drugoj polovini 19. stoljeća
- C. početkom 20. stoljeća
- D. u drugoj polovini 20. i početkom 21. stoljeća

(1 bod)

Povijest

26. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Najviši narodni i državni interesi i njihova budućnost zapovedaju mi, da se, i kao Vlada i kao Sin ove zemlje, obratim neposredno Narodu (...)

Parlamentarizam, (...) je postao smetnja za svaki plodniji rad u Državi. (...)

Radi toga rešio sam i rešavam, da Ustav Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca od 28. juna 1921. prestane važiti (...).

Koji je od navedenih događaja bio neposredna posljedica objave teksta iz povijesnoga izvora?

- A. atentat u Narodnoj skupštini
- B. proglašenje Kraljevine Jugoslavije
- C. uvođenje Šestosiječanjske diktature
- D. objava sporazuma Cvetković-Maček

(1 bod)

27. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

– Bio sam bez posla i kruha. Bila je velika neimaština. Za nas Hrvate nije bilo posla jer su nas proglasili ustašama – kaže Frano i odmah upire prstom u rak-ranu svih naših (...). Gotovo nitko od njih prije dolaska u „tuđinu” nije znao ni riječi njemačkog. Nije bilo previše ni naših ljudi na koje se mogao osloniti i tražiti pomoć. Počeo je kao i drugi na baušteli radeći najteže fizičke poslove. Kasnije, kada se malo snašao ili kako on kaže „okrljao”, zaposlio se u pekari u kojoj je ostao raditi sljedećih deset godina.

Koji je naziv društvenoga sloja kojemu je pripadao iseljenik opisan u povijesnome izvoru?

- A. udarnici
- B. folksdojčeri
- C. gastarbajteri
- D. samoupravljači

(1 bod)

28. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Tko natpisom, letkom, crtežom, govorom ili na drugi način poziva ili potiče na obaranje vlasti radničke klase i radnih ljudi (...) na svrgavanje organa društvenog samoupravljanja i vlasti ili njihovih izvršnih organa (...) zlonamjerno i neistinito prikazuje društvenopolitičke prilike u zemlji, kaznit će se zatvorom od jedne do deset godina.

Koji se naziv odnosio na kazneno djelo opisano u povijesnome izvoru?

- A. razbojništvo
- B. verbalni delikt
- C. otuđenje vlasništva
- D. oduzimanje slobode

(1 bod)

Povijest

29. Pozorno pročitajte povijesni izvor i pogledajte povijesni zemljovid.

(...) Situacija je bila vrlo napeta, ali sam bio jasan. Rekao sam im da tu regiju moramo reintegrirati u Hrvatsku. Poručio sam da su manjina i da imaju izbor: ostati, izvaditi domovnicu, glasovati, štitit ćemo njihovu sigurnost i imovinu, crkve i pismo, ili otići u Srbiju kao raseljena osoba u izbjeglički kamp.

(...) Radili smo korak po korak – govori o mirnoj integraciji i mandatu koji je počeo susretom s majkama ubijenih koje su prosvjedovale pred sjedištem UN-a u Zagrebu i otkopavanjem grobnice na Ovčari, uz vodstvo ljudi s Međunarodnog kaznenog suda za ratne zločine (ICTY).

američki general Jacques Paul Klein

Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu označeno područje o kojemu se radi u navedenome povijesnom izvoru?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

30. Pozorno pogledajte lentu vremena i slikovne priloge.

Kojim je brojem označena fotografija osobe koja nedostaje na mjestu upitnika na lenti vremena?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

31. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti Židova u starome vijeku?

- A. vladavina kralja Davida → protjerivanje Židova iz Rima u doba cara Klaudija
→ Salomonova vladavina → babilonsko sužanjstvo
- B. vladavina kralja Davida → Salomonova vladavina → babilonsko sužanjstvo
→ protjerivanje Židova iz Rima u doba cara Klaudija
- C. babilonsko sužanjstvo → protjerivanje Židova iz Rima u doba cara Klaudija
→ Salomonova vladavina → vladavina kralja Davida
- D. protjerivanje Židova iz Rima u doba cara Klaudija → vladavina kralja Davida
→ babilonsko sužanjstvo → Salomonova vladavina

(1 bod)

32. U kojemu su nizu točno kronološki poredani politički ustroji atenske države?

- A. aristokratska monarhija → aristokratska republika → Periklove reforme → vlast tridesetorice
- B. Periklove reforme → aristokratska republika → aristokratska monarhija → vlast tridesetorice
- C. aristokratska monarhija → aristokratska republika → vlast tridesetorice → Periklove reforme
- D. aristokratska republika → aristokratska monarhija → Periklove reforme → vlast tridesetorice

(1 bod)

33. U kojemu su nizu točno kronološki poredana tehnološka i znanstvena dostignuća?

- A. prva europska radionica papira → tiskana Gutenbergova *Biblija*
→ uveden gregorijanski kalendar → Galilejev dalekozor
- B. prva europska radionica papira → uveden gregorijanski kalendar
→ tiskana Gutenbergova *Biblija* → Galilejev dalekozor
- C. tiskana Gutenbergova *Biblija* → prva europska radionica papira
→ uveden gregorijanski kalendar → Galilejev dalekozor
- D. Galilejev dalekozor → tiskana Gutenbergova *Biblija*
→ uveden gregorijanski kalendar → prva europska radionica papira

(1 bod)

34. U kojemu su nizu točno kronološki poredani hrvatski vladari?

- A. Tomislav → Petar Krešimir IV. → Stjepan Držislav → Dmitar Zvonimir
- B. Stjepan Držislav → Tomislav → Petar Krešimir IV. → Dmitar Zvonimir
- C. Tomislav → Stjepan Držislav → Petar Krešimir IV. → Dmitar Zvonimir
- D. Petar Krešimir IV. → Tomislav → Dmitar Zvonimir → Stjepan Držislav

(1 bod)

35. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti izuma u 19. stoljeću?

- A. Edisonov izum fonografa → izrađena prva fotografija
→ izrađena prva gramofonska ploča → prva filmska projekcija
- B. prva filmska projekcija → izrađena prva fotografija
→ Edisonov izum fonografa → izrađena prva gramofonska ploča
- C. izrađena prva fotografija → Edisonov izum fonografa
→ izrađena prva gramofonska ploča → prva filmska projekcija
- D. izrađena prva fotografija → prva filmska projekcija
→ izrađena prva gramofonska ploča → Edisonov izum fonografa

(1 bod)

36. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz hrvatske povijesti 19. stoljeća?

- A. uveden Bachov apsolutizam → Zahtijevanja naroda
→ prekid odnosa s Ugarskom vladom u doba bana Jelačića → Hrvatsko-ugarska nagodba
- B. prekid odnosa s Ugarskom vladom u doba bana Jelačića
→ uveden Bachov apsolutizam → Zahtijevanja naroda → Hrvatsko-ugarska nagodba
- C. Zahtijevanja naroda → prekid odnosa s Ugarskom vladom u doba bana Jelačića
→ uveden Bachov apsolutizam → Hrvatsko-ugarska nagodba
- D. Hrvatsko-ugarska nagodba → uveden Bachov apsolutizam
→ Zahtijevanja naroda → prekid odnosa s Ugarskom vladom u doba bana Jelačića

(1 bod)

Povijest

37. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti razvoja totalitarnih režima?

- A. Minhenski puč → nastanak Antikominternskoga pakta
→ *Kristalna noć* → talijansko osvajanje Albanije
- B. Minhenski puč → *Kristalna noć*
→ nastanak Antikominternskoga pakta → talijansko osvajanje Albanije
- C. *Kristalna noć* → nastanak Antikominternskoga pakta → Minhenski puč
→ talijansko osvajanje Albanije
- D. *Kristalna noć* → nastanak Antikominternskoga pakta
→ talijansko osvajanje Albanije → Minhenski puč

(1 bod)

38. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz Drugoga svjetskog rata na području Jugoslavije?

- A. osnutak Sisačkoga partizanskog odreda → osnutak AVNOJ-a
→ početak *travanjskoga rata* → uspostava NDH
- B. uspostava NDH → osnutak Sisačkoga partizanskog odreda
→ osnutak AVNOJ-a → početak *travanjskoga rata*
- C. početak *travanjskoga rata* → uspostava NDH
→ osnutak Sisačkoga partizanskog odreda → osnutak AVNOJ-a
- D. osnutak AVNOJ-a → početak *travanjskoga rata*
→ uspostava NDH → osnutak Sisačkoga partizanskog odreda

(1 bod)

III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

39. Pozorno pročitajte povijesni izvor iz 1802. godine i odgovorite na postavljena pitanja.

Vrlo neobičan kamen, (...) prezentiran je u Antiquarian society; (...) ima zapise na različitim jezicima, pretpostavlja se da su o istom sadržaju. Jezici su grčki, egipatski i hijeroglifski. Grčki je preveden i čini se da je to Edikt jednog od njihovih svećenika koji divinizira jednog Ptolemejevića za velika i dobra djela koja je učinio za svoju zemlju.

The Morning Chronicle, London

39.1. Što je od navedenoga bila posljedica događaja opisanoga u povijesnome izvoru?

- A. dešifriranje klinopisa
- B. dešifriranje hijeroglifa
- C. dešifriranje linear B pisma
- D. dešifriranje etruščanskoga jezika

(1 bod)

39.2. S čijim je vojnim pohodom povezan pronalazak opisanoga kamena?

- A. Giuseppea Garibaldija
- B. Horatia Nelsona
- C. Mihaila Kutuzova
- D. Napoleona I. Bonapartea

(1 bod)

Povijest

40. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Kada je sv. Kvirin bačen s mosta u rijeku (...) dugo je bio na površini i s prisutnima razgovarao; no da se njegova prizora ne bi uplašili, jedva je (od Boga) izmolio da potone.

40.1. Kako se u antičko doba nazivao grad u kojemu je navedeni svetac bio biskup?

- A. Cibalae
- B. Iadera
- C. Mursa
- D. Siscia

(1 bod)

40.2. Za vrijeme čije se uprave dogodio događaj opisan u povijesnome izvoru?

- A. za grčke uprave
- B. za rimske uprave
- C. za franačke uprave
- D. za slavenske uprave

(1 bod)

41. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

41.1. Kako se naziva pismo nastalo djelovanjem misionara čija su putovanja prikazana na povijesnome zemljovidu iz druge polovice 9. stoljeća?

- A. ćirilica
- B. glagoljica
- C. bosančica
- D. grčka minuskula

(1 bod)

41.2. U kojoj su državi rođena dvojica misionara čija su putovanja prikazana na povijesnome zemljovidu?

- A. u Bizantskome Carstvu
- B. u Hrvatsko-Ugarskome Kraljevstvu
- C. u Mletačkoj Republici
- D. u Velikomoravskoj Kneževini

(1 bod)

Povijest

42. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

42.1. Koja od navedenih dinastija nedostaje na mjestu upitnika na prikazanome slikovnom prilogu?

- A. Anžuvinci
- B. Erdödy
- C. Habsburgovci
- D. Jagelovići

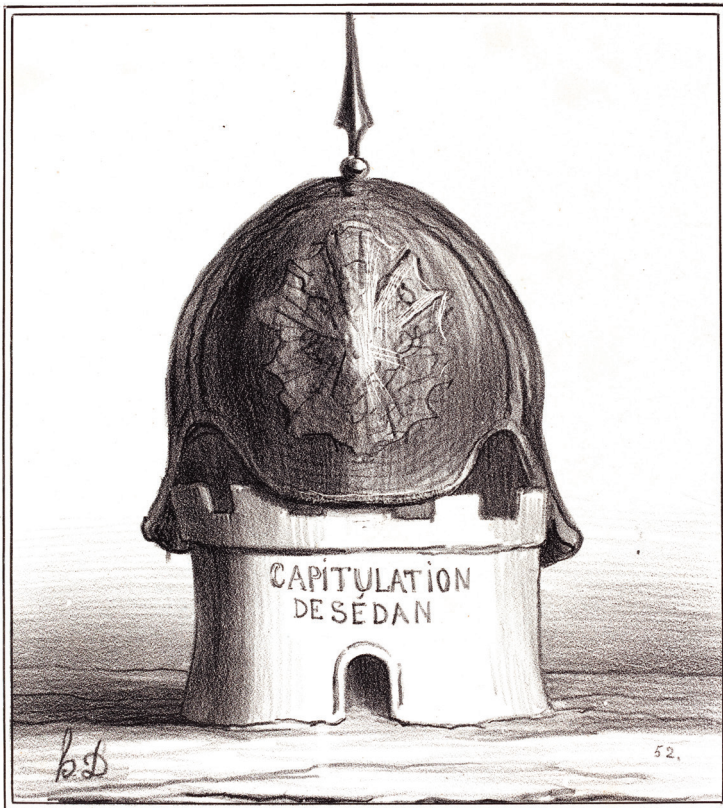
(1 bod)

42.2. Koja je hrvatska plemićka obitelj pomogla dolasku na prijestolje dinastije čiji naziv nedostaje na mjestu upitnika na prikazanome slikovnom prilogu?

- A. Frankapani
- B. Erdödy
- C. Kačići
- D. Šubići

(1 bod)

43. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Prijevod teksta: *Kapitulacija kod Sedana*

43.1. Koja se država sukobila s Francuskom u bitci koja je simbolički prikazana na slikovnome prilogu iz 1870. godine?

- A. Austrija
- B. Italija
- C. Pruska
- D. Rusija

(1 bod)

43.2. Koji je od navedenih događaja bio posljedica bitke simbolički prikazane na slikovnome prilogu?

- A. izbijanje Srpanjske revolucije
- B. proglašenje Drugoga Njemačkog Carstva
- C. pripajanje Alzasa i Lorene Italiji
- D. proglašenje Talijanskoga Kraljevstva sa središtem u Torinu

(1 bod)

Povijest

44. Pozorno pročitatite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

(...) S ovih sliedi, kako je s jedne strane nepravedno, kako li s druge strane nerazborito i opasno postupanje onih, koji hoće učione od crkve odciepi, a svećenstvu izim ono nekoliko predavanja vjeronauka namjenjenih urah, nikakova drugoga upliva u znanstvene zavode neće da dopuste. To neznai ništa drugo, nego otimati mladeži onaj živonosni duh vjere, onu neocjenjivu i doista jedinu podporu duše (...)

44.1. Čiju perspektivu opisuje povijesni izvor iz 1869. godine?

- A. političara
- B. svećenika
- C. komunista
- D. znanstvenika

(1 bod)

44.2. Kako se zove crkveni dužnosnik koji je iznio stavove opisane u povijesnome izvoru?

- A. Juraj Haulik
- B. Maksimilijan Vrhovac
- C. Mihovil Pavlinović
- D. Pavao Štoos

(1 bod)

45. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Postoji još jedna i očitija razlika od 1914. godine. Zaraćene države u cijelosti su uključene. Ne samo vojnici, nego cjelokupno stanovništvo, muškarci, žene i djeca. Bojišnice se nalaze posvuda. Rovovi su iskopani u gradovima i po ulicama. Svako je selo utvrđeno. Svaki je put zapriječen. Bojišnice prolaze kroz tvornice. Radnici su vojnici s drukčijim oružjem, ali jednako su hrabri. To su velike i značajne promjene u odnosu na ono što su mnogi od nas vidjeli u sukobu koji se dogodio prije četvrt stoljeća.

Winston Churchill

45.1. Za vrijeme kojega je sukoba nastao prikazani povijesni izvor?

- A. berlinske krize
- B. kubanske krize
- C. Prvoga svjetskog rata
- D. Drugoga svjetskog rata

(1 bod)

45.2. Što autor povijesnoga izvora navodi kao promjenu koja se dogodila u ratovanju?

- A. Rat je zahvatio sve sfere društva.
- B. Rat se vodi isključivo na bojišnicama.
- C. Uloga žena u ratnim zbivanjima ostala je ista.
- D. Gospodarstvo je imalo manji utjecaj na ishod rata.

(1 bod)

Povijest

46. Pozorno pogledajte slikovne priloge i odgovorite na postavljena pitanja.

SFRJ dinar, 1989. godina

SFRJ dinar, 1990. godina

46.1. Koji je od navedenih događaja neposredno doveo do promjene vrijednosti valute prikazane na slikovnim priložima?

- A. reforme Ante Markovića
- B. uvođenje samoupravljanja
- C. uvođenje tzv. udruženoga rada
- D. donošenje Zakona o privatizaciji

(1 bod)

46.2. Kako se naziva promjena vrijednosti valute prikazana na slikovnim priložima?

- A. špekulacija
- B. fiskalizacija
- C. hiperinflacija
- D. denominacija

(1 bod)

IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

47. Pažljivo pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Povijest

47.1. Objasnite društveno-povijesne okolnosti nastanka slikovnog priloga koristeći se sljedećim pojmovima:

- sporazumi Tito-Šubašić
- izbori za Ustavotvornu skupštinu 1945. godine
- Narodna fronta
- tajnost izjašnjavanja i pravo glasa za žene
- Ustav Jugoslavije iz 1946. godine i njegove odredbe
- uspostava Narodne Republike Hrvatske i republički Ustav iz 1947. godine.

[illegible]

[illegible]

(6 bodova)

Povijest

- 47.2.** Navedite komu je slikovni prilog u vrijeme nastanka bio prvenstveno namijenjen. Objasnite svrhu i poruku prikazanoga slikovnog priloga.

(3 boda)

- 47.3.** Navedite tri primjera/elementa iz slikovnog priloga koji upućuju na njegovu svrhu.

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica